

ETIMOLOGII ROMÂNEȘTI ÎN « DICȚIONARUL LIMBII POLONE »

MIHAI MITU

Paralel cu studiile tot mai numeroase referitoare la diferitele aspecte ale influenței limbilor slave asupra limbii române, un interes deosebit îl prezintă și cercetările inverse, asupra elementelor românești pătrunse în limbile slave înconjurătoare. În condițiile dezvoltării lexicografiei și lexicologiei în ultimul timp, atât la noi, cât și în R. P. Bulgaria, R. S. F. Iugoslavia, R. S. Cehoslovacă, R. P. Polonă și U.R.S.S., cercetările româno-slave în domeniul împrumuturilor lexicale capătă o largă bază de documentare.

Apariția din 1958 a noului *Dicționar al limbii polone*, proiectat în 10 volume¹, ne oferă prilejul de a examina, pe baza unui material nou, elementele românești intrate în lexicul limbii polone. Înainte de aceasta însă, considerăm potrivit a încerca o trecere în revistă a opiniilor și studiilor asupra limbii române în Polonia. Pe fondul acestei tratări retrospective, care ar putea scoate în evidență și unele aspecte ale problemei mai puțin cunoscute la noi, prezenta cercetare încearcă să ducă mai departe cunoștințele noastre în acest domeniu.

Studierea limbii române în Polonia. În acest domeniu trebuie să distingem de la început două categorii de cercetări: A) dovezile de interes general față de limba și cultura română în Polonia (de la simple referiri pînă la articole și studii independente) și B) semnalarea elementelor de influență română în lexicul limbii polone (de la etimologii românești din dicționare poloneze pînă la studii lexicologice și dialectologice independente).

În prima categorie se înscriu mai întîi primele opinii despre «lingua valachorum» aparținînd lui Marcin Kromer, Stanisław Orzechowski și Stanisław Sarnicki, scriitori și cronicari din veacul al XVI-lea. Ei considerau că «valahii» vorbesc o latină «coruptă»². Spre sfîrșitul secolului al XVI-lea și începutul

¹ Polska Akademia Nauk, *Słownik języka polskiego*, redaktor naczelny Witold Doroszewski, Warszawa, Państwowe Wydawnictwo «Wiedza Powszechna» tom. I, A—C, 1958; tom. II, D—G, 1960; tom. III, H—K, 1961; tom. IV, L—Nię, 1962; tom. V, Nie—Ō, 1963.

² «... Lingua noua ex ueteri sua barbara et Romana confusa ac corrupta utentes...» (Marcini Kromeri, *De origine et rebus gestis Polonorum libri XXX*,... Basileae, 1555, liber XX, p. 313). Asemănător se pronunță Sarnicki în *Descriptio veteris et Novae Poloniae cum divisione ejusdem veteri et nova*, 1583, p. 262 și în *Annales, sive de origine et rebus gestis Polonorum et Litvanorum*, libro octo, 1587, p. 262 (apud St. Łukasik, *Pologne et Roumanie*, Paris-Cracovie, 1938, p. 158—160).